

TĂNG CƯỜNG BẢO ĐẢM AN TOÀN BỨC XẠ VÀ AN NINH NGUỒN PHÓNG XẠ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH SƠN LA

Ứng dụng bức xạ và đồng vị phóng xạ đã mang lại lợi ích to lớn trong chăm sóc sức khỏe con người và thúc đẩy phát triển kinh tế trong các lĩnh vực công nghiệp, nông nghiệp, tài nguyên và môi trường. Tuy nhiên, nếu không được quản lý, giám sát chặt chẽ và có những biện pháp phòng tránh, ứng phó thích hợp thì sự cố bức xạ có thể tác động, nguy cơ tiềm ẩn mất mát, rò rỉ nguồn phóng xạ gây ảnh hưởng xấu đến con người và môi trường.

Với vai trò là cơ quan quản lý nhà nước về an toàn bức xạ (ATBX) và hạt nhân trong ứng dụng năng lượng nguyên tử (NLNT) ở Việt Nam, Bộ Khoa học và Công nghệ đã chủ trì xây dựng, trình ban hành hệ thống văn bản quy phạm pháp luật phục vụ quản lý nhà nước về an toàn và an ninh nguồn phóng xạ bao gồm Luật Năng lượng nguyên tử 2008, Nghị định số 107/2013/NĐ - CP ngày 20/9/ 2013 quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực NLNT, Quyết định số 115/2007/QĐ-TTg ngày 23/7/2007 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Quy chế bảo đảm an ninh nguồn phóng xạ và hàng loạt các thông tư liên quan.

Đoàn thanh tra an toàn bức xạ làm việc tại Bệnh viện Đa khoa tỉnh Sơn La

Thực hiện kế hoạch thanh tra năm 2017 do Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ phê duyệt, từ ngày 17/4/2017 đến ngày 22/4/2017, Đoàn thanh tra liên ngành do Ông Dương Quốc Hùng - Phó Cục trưởng Cục An toàn bức xạ hạt nhân (ATBXHN)

làm trưởng đoàn, phối hợp với Sở KH&CN và Công an tỉnh Sơn La tiến hành thanh tra việc chấp hành các quy định của pháp luật về ATBX đối với 05 đơn vị trên địa bàn huyện Bắc Yên; Mai Sơn và thành phố Sơn La. Gồm: 01 đơn vị sử dụng thiết bị X-quang trong y tế (*Bệnh viện Đa khoa tỉnh Sơn La*) và 04 đơn vị sử dụng nguồn phóng xạ phục vụ trong sản xuất kinh doanh (*Công ty Cổ phần Xi măng Chiềng Sinh, Công ty TNHH Mỏ Nikel Bản Phúc, Công ty TNHH Đậu Thắm, Doanh nghiệp tư nhân vàng bạc LT24k*).

Cuộc thanh tra được tổ chức với nội dung: Thanh tra việc khai báo, đề nghị cấp giấy phép tiến hành công việc bức xạ đối với các nguồn phóng xạ, thiết bị bức xạ, công tác bảo đảm ATBX, an ninh nguồn phóng xạ trong lưu giữ, bảo quản, vận chuyển và sử dụng nguồn phóng xạ, thiết bị bức xạ; các loại giấy phép tiến hành công việc bức xạ.

Qua công tác thanh tra cho thấy:

Đối với Bệnh viện Đa khoa tỉnh: hiện Bệnh viện đang sử dụng 05 thiết bị X-quang. Bệnh viện Đa khoa tỉnh đã có giấy phép tiến hành công việc bức xạ do Sở KH&CN cấp; các thiết bị X-quang đã được kiểm tra; kiểm định đúng định kỳ; có Quyết định bổ nhiệm người phụ trách ATBX; các nhân viên trực tiếp tiến hành công việc bức xạ đã qua các khóa huấn luyện cơ bản về ATBX và được cấp giấy chứng nhận; tổ chức đọc liều chiếu xạ cá nhân cho các nhân viên bức xạ theo quy định; có treo biển cảnh báo, đèn cảnh báo; nội quy an toàn, các biện pháp đảm bảo ATBX; hướng dẫn sử dụng, kiểm tra và bảo dưỡng thiết bị; quy trình vận hành thiết bị X-quang tại nơi đặt thiết bị X-quang theo đúng quy định. Đo suất liều tại các vị trí xung quanh các phòng chụp X-quang nằm trong phạm vi cho phép, đảm bảo ATBX.

Đối với Công ty cổ phần xi măng Chiềng Sinh: Công ty hiện đang lưu giữ 02 nguồn phóng xạ và được lưu giữ trong két sắt tại kho của Công ty. Năm 2008, Công ty đã được Cục ATBXHN thanh tra. Tuy nhiên, so với thời điểm thanh tra năm 2008, do gặp khó khăn về kinh tế nên Công ty đã dừng hoạt động sản xuất xi măng, tháo dỡ nguồn phóng xạ khỏi dây

truyền sản xuất, hai nguồn phóng xạ được đặt trong 1 kết sắt tại kho của công ty, có bảo vệ trông coi. Đoàn thanh tra đã yêu cầu Công ty phối hợp với Viện Khoa học và Kỹ thuật hạt nhân vận chuyển các nguồn phóng xạ của Công ty về lưu giữ tại Viện Khoa học và Kỹ thuật hạt nhân trước ngày 15/6/2017.

Đối với Công ty TNHH Mô Nikel Bản Phúc: Công ty đang sử dụng 04 nguồn phóng xạ để đo mật độ quặng trên dây chuyền khai thác Nikel và phân tích huỳnh quang tia X. Các nguồn phóng xạ này đã được Cục ATBXHN cấp giấy phép tiến hành công việc bức xạ. Công ty có 04 nhân viên bức xạ, các nhân viên đã được đào tạo ATBX trong công nghiệp; Công ty đã xây dựng các nội quy ATBX cho từng loại nguồn; quy trình sửa chữa, bảo dưỡng thiết bị sử dụng nguồn phóng xạ. Kết quả đo liều tại khu vực sử dụng nguồn phóng xạ là 24mSv/h. Tại các vị trí lắp đặt nguồn phóng xạ có các biển cảnh báo bức xạ, nội quy ATBX theo đúng quy định.

Đối với Công ty TNHH Đậu Thấm và Doanh nghiệp tư nhân vàng bạc LT24K là đơn vị hoạt động kinh doanh và chế tác vàng bạc, đồ trang sức. Hiện hai đơn vị đang quản lý và sử dụng 01 nguồn phóng xạ trong thiết bị phân tích huỳnh quang tia X xác định tuổi vàng, đã được Cục ATBXHN cấp giấy phép tiến hành công việc bức xạ. Hai đơn vị đều có 01 nhân viên bức xạ, có chứng chỉ nhân viên bức xạ, có giấy chứng nhận đã được đào tạo ATBX hạt nhân, được trang bị 01 liều kế và theo dõi liều chiếu xạ cá nhân.

Kết quả đo xuất liều khu vực sử dụng thiết bị chứa nguồn nằm trong phạm vi cho phép, đảm bảo ATBX.

Qua công tác thanh tra cho thấy hầu hết các đơn vị được thanh tra thực hiện tương đối tốt các quy định của pháp luật về ATBX. Các nguồn phóng xạ đang sử dụng đều được Cục ATBXHN cấp các giấy phép, người phụ trách an toàn và nhân viên bức xạ đã được cấp giấy chứng nhận đào tạo ATBX; tổ chức đọc liều chiếu xạ cá nhân cho các nhân viên bức xạ định kỳ theo quy định; Ban hành các nội quy an toàn, các biện pháp đảm bảo ATBX cho nhân viên bức xạ, tại các vị trí lắp đặt nguồn phóng xạ có các biển cảnh báo bức xạ, nội quy ATBX. Tuy nhiên, qua công tác thanh tra các đơn vị vẫn còn một số tồn tại như: không xây dựng báo cáo định kỳ hàng năm về công tác ATBX; không có giấy phép lưu giữ nguồn phóng xạ... Đối với các đơn vị có hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực năng lượng nguyên tử, Đoàn thanh tra đã nhắc nhở và lập biên bản vi phạm và ban hành quyết định xử phạt hành chính theo đúng quy định.

Công tác thanh tra đã góp phần nâng cao ý thức trong việc thực hiện các quy định của pháp luật về ATBX đối với các đơn vị sử dụng thiết bị X-quang trong y tế và sử dụng nguồn phóng xạ trong sản xuất kinh doanh, đồng thời tăng cường hiệu lực trong công tác quản lý nhà nước về ATBX và hạt nhân trên địa bàn tỉnh trong thời gian tới.

Ánh Tuyết